

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 03 0 K 014295 16 Kž
Sarajevo, 11.11.2019. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Sonje Radošević kao predsjednice vijeća, Ismete Mujanović i Slavka Pavlovića kao članova vijeća, uz sudjelovanje M.Š. kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog S.K., zbog krivičnog djela Zloupotreba položaja ili ovlašćenja iz člana 383. stav 3., u vezi sa stavom 1. i u vezi sa članom 55. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o žalbi kantonalnog tužitelja iz... izjavljenoj protiv presude Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 014295 15 K od 14.06.2016. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 11.11.2019. godine u prisustvu federalne tužiteljice Nermine Mutevelić i branitelja optuženog S.K. advokata..., te u odsutnosti uredno obaviještenog optuženog S.K., donio je

R J E Š E N J E

Žalba kantonalnog tužitelja iz... se djelimično uvažava, pa se presuda Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 014295 15 K od 14.06.2016. godine ukida i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 014295 15 K od 14.06.2016. godine optuženi S.K. je, na osnovu člana 299. tačka c) Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH), oslobođen od optužbe da je učinio krivično djelo Zloupotreba položaja ili ovlašćenja iz člana 383. stav 3., u vezi sa stavom 1. i u vezi sa članom 55. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (KZ FBiH). Istom presudom je odlučeno da, na osnovu člana 203. stav 1. ZKP FBiH troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava, dok je, na osnovu člana 212. stav 4. ZKP FBiH oštećeni Sportski... upućen da imovinskopravni zahtjev može ostvariti u parničnom postupku.

Protiv navedene presude žalbu je izjavio kantonalni tužitelj iz... (kantonalni tužitelj) zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka i pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja sa prijedlogom da se žalba uvaži i pobijana presuda ukine te predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje. U žalbi je tražio je da tužitelj bude obaviješten o sjednici drugostepenog vijeća.

Branitelj optuženog S.K., advokat Z.B. iz..., je dostavio odgovor na žalbu kantonalnog tužitelja kojim je osporio sve navode iz te žalbe i predložio da se žalba

odbije kao neosnovana a tražio je da se optuženi i njegov branitelj pozovu na sjednicu vijeća.

Federalna tužiteljica je podneskom broj T03 0 KTKŽ 0030705 16 od 06.10.2016. godine predložila da se uvaži žalba kantonalnog tužitelja iz razloga koji su obrazloženi u toj žalbi, dok je u cjelosti osporila navode i prijedloge iz odgovora na žalbu koga je podnio branitelj optuženog.

Na sjednici vijeća ovog suda koja je održana u skladu sa članom 319. stav 3. ZKP FBiH, u odsutnosti uredno obaviještenog optuženog, federalna tužiteljica je izjavila da ostaje kod navoda iz žalbe kantonalnog tužitelja i prijedloga iz pomenutog podneska od 06.10.2016. godine. Branitelj optuženog je izjavio da ostaje kod navoda iz odgovora na žalbu kantonalnog tužitelja i prijedloga iz tog odgovora.

Ovaj sud je ispitao pobijanu presudu u granicama žalbenih navoda i po službenoj dužnosti u smislu člana 321. ZKP FBiH, da li je na štetu optuženog povrijeđen krivični zakon, pa je, imajući u vidu i navode iz podnesenog odgovora na žalbu, odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Pobijajući prvostepenu presudu zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka kantonalni tužitelj u žalbi navodi da je prvostepeni sud prilikom donošenja pobijane presude, u odnosu na tačku 1. izreke, učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka. U obrazloženju te žalbene tvrdnje, kantonalni tužitelj je istakao da je tokom glavnog pretresa tužiteljstvo izvelo dokaze, saslušanjem svjedoka i vještaka ekonomske struke L.H., kojim su u cijelosti potkrijepljeni činjenični navodi iz tačke 1. optužnice, da je optuženi u inkriminisanom periodu, radeći kao odgovorna osoba u Sportskom... klubu slijepih i slabovidnih osoba Općine.... (Klub...), preuzimao pazar od organizovanih igara na sreću u ukupnom iznosu od 92.158,00 KM, da je dio od tog novca položio na blagajnu Kluba..., a dio na poslovni račun tog kluba kod..., dok ostatak novca u iznosu od 56.123,00 KM nije položio na blagajnu niti na račun navedenog kluba. Nakon što su na činjenične navode iz tačke 1. optužnice, sada po prijedlogu odbrane, ispitani svjedoci M.I., V.B. i S.K. te se izjasnili da su u inkriminisanom periodu radili na organizaciji igara na sreću i za to primali plate u iznosu od po 500,00 KM, odnosno po 300,00 KM, ali da nisu bili osigurani (radili na crno), sud je prihvatio prijedlog odbrane te donio naredbu za dopunsko vještačenje sa zadatkom vještaka da utvrdi koliki su bili stvarni troškovi organizovanja tombole, uzimajući u obzir i isplate plata pomenutim licima u navedenom iznosu. Prema navodima u žalbi, vještak je utvrdio da troškovi naknade osobama oko angažovanja tombole nisu nigdje dokumentovani i ostavio sudu na razmatranje da li će se ti troškovi prihvatiti, što ukazuje da se u toku glavnog pretresa činjenično stanje, u pogledu tačke 1. optužnice, izmijenilo zbog čega je tužiteljstvo, rukovodeći se članom 110. stav 1. ZKP FBiH, vještaku izdalo naredbu za dopunsko vještačenje kako bi se utvrdilo da li je Klub slijepih na navedene isplate bio u obavezi obračunati i platiti poreze i doprinose i u kom iznosu, te koliko iznosi razlika pazara za listiće tombole prodate po 2, 3 i 5 KM, koji su prikazani da su prodati po 1 KM i da li su na tu razliku pazara obračunati i plaćeni porezi i doprinosi. Kantonalni tužitelj smatra da sud nije mogao odbiti ovaj dokazni prijedlog tužiteljstva i najavljenju izmjenu tačke 1. optužnice iz razloga što samo sud u toku glavnog pretresa može izdati naredbu za vještačenje iako je to apsolutno protivno značenju odredbe člana 110. stav 1. ZKP FBiH, prema kojoj pisanu naredbu za vještačenje izdaje tužitelj ili sud, kao što je protivno i odredbi člana 284. stav 1. ZKP FBiH, koja se nalazi u Glavi XXI navedenog

zakona, koja se odnosi na glavni pretres i koja propisuje da vještaka mogu angažovati stranke (dakle i tužitelj), branitelj i sud. Kako je prvostepeni sud odbio navedeni dokazni prijedlog tužiteljstva, kako se navodi u žalbi, tužiteljstvo je predložilo da sud donese naredbu za dopunsko vještačenje kojim bi se utvrdile navedene činjenice, što je sud, također, odbio nalazeći da su protivni odredbi člana 295. stav 1. ZKP FBiH. Po stavu kantonalnog tužitelj, navedena odredba nema nikakve poveznice sa sudskim odlučivanjem o prijedlozima stranaka za izvođenje dokaza na glavnom pretresu pa je postupajući na navedeni način prvostepeni sud povrijedio i odredbu člana 15. stav 1. ZKP FBiH kojom je propisana obaveza suda da stranke i branioca tretira na jednak način i svakoj strani pruži jednake mogućnosti u pogledu pristupa dokazima i njihovom izvođenju na glavnoj raspravi. Sve prethodno navedeno, po stavu kantonalnog tužitelja, opravdava tvrdnju žalbe da je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. ZKP FBiH, jer pomenute procesne odredbe sud ili nije primijenio ili im je dao pogrešan značaj, što je u konačnici uticalo na zakonito i pravilno donošenje presude.

Ispitujući osnovanost iznesenih žalbenih navoda, ovaj sud je utvrdio da je prvostepeni sud naveo (strana 23. obrazloženja presude) da je vijeće odlučilo da izmijenjenu optužnicu, dostavljenu na glavnom pretresu i dostavljenu braniocu optuženog, izdvoji iz spisa i vrati tužitelju a vještaka otpusti obzirom da ga je na suđenje pozvao tužitelj. Prvostepeni sud također navodi da je tužiteljstvo na glavnom pretresu istaklo da je u toku glavnog pretresa činjenično stanje izmijenjeno u pogledu tačke 1. optužnice, kako je to proizilazilo iz iskaza svjedoka koji su izjavili da su za svoj rad u klubu primali platu iako nisu bili prijavljeni, iz čega proizilazi da obaveze prema tim radnicima nisu obračunate ni plaćene zbog čega postoji sumnja da je počinjeno i krivično djelo porezne utaje, kao i da iz iskaza svjedoka kao i ranijeg nalaza vještaka proizilazi da su listići od igara na sreću prodavani po 1, 2, 3 i 5 KM a prikazani da su svi prodavani po 1 KM, da na iznose od 2, 3 i 5 KM nisu obračunati porezi i dažbine, tako da je na te okolnosti tužiteljstvo predložilo da se uradi dodatno vještačenje sa tačno određenim zadatkom vještačenja. Prvostepeni sud je, kako se navodi u obrazloženju pobijane presude, donijelo odluku da se prijedlog tužiteljstva za dopunu nalaza i mišljenja odbije zbog činjenice da je optužnica potvrđena za krivično djelo koje se optuženom stavlja na teret, Zloupotreba položaja ili ovlašćenja iz člana 383. stav 3. u vezi sa stavom 1. KZ FBiH, a da proizilazi da bi se optuženom stavilo na teret još jedno krivično djelo u odnosu na tačku 1., a po potvrđenoj optužnici se vodi za jedno krivično djelo jer je u suprotnosti sa odredbom člana 295. stav 1. ZKP FBiH koji propisuje da se presuda odnosi na osobu koja je optužena i samo na djelo koje je navedeno u potvrđenoj optužnici iz kojih razloga je prijedlog tužitelja odbijen.

Najprije, a obzirom na date navode u pobijanoj presudi, ovaj sud nalazi da se neosnovano u žalbi kantonalnog tužitelja tvrdi da je prvostepeni sud povrijedio odredbe člana 110. stav 1. ZKP FBiH kada je odbio prihvatiti kao dokaz dodatno vještačenje od strane vještaka ekonomske struke obavljeno po naredbi tužiteljstva datoj u toku glavnog pretresa. Naime, odredbom člana 110. stav 1. ZKP FBiH je propisano da pisanu naredbu za vještačenje izdaje tužitelj ili sud. Iz sadržine te zakonske odredbe ne proizilazi da tužiteljstvo u svakoj fazi krivičnog postupka može izdati naredbu za određeno vještačenje pa je značaj navedene zakonske odredbe je nužno cijeliti u vezi sa ostalim odredbama navedenog zakona. Ovdje treba imati u vidu da je u konkretnom krivičnom predmetu u toku glavnog pretresa kantonalni tužitelj izdao pisanu naredbu za dopunsko vještačenje od strane vještaka ekonomske struke, što se ni žalbom ne dovodi u pitanje.

Nakon otvaranja glavnog pretresa sudija, odnosno predsjednik vijeća, rukovodi glavnim pretresom (član 245. stav 1. ZKP FBiH), te ukoliko ovim zakonom nije drugačije propisano odlučuje o prijedlozima stranaka i branitelja (član 245. stav 3. ZKP FBiH). Dakle, iz sadržine navedenih zakonskih odredaba slijedi da je sud taj koji u toku glavnog pretresa odlučuje koji dokazi će se pribaviti i izvesti na glavnom pretresu. S tim u vezi, prvostepeni sud nije postupio suprotno navedenim zakonskim odredbama kada je odbio kao dokaz prihvatiti dopunski nalaz i mišljenje vještaka urađen po naredbi kantonalnog tužitelja izdatoj u toku trajanja glavnog pretresa.

Nadalje, žalbena tvrdnja kantonalnog tužitelja da prvostepeni sud nije imao osnova u odredbi člana 295. stav 1. ZKP FBiH da odbije prijedlog tužiteljstva za donošenje naredbu za dopunsko vještačenje kojim bi se utvrdile činjenice koje su proistekle iz dokaza izvedenih tokom glavnog pretresa i da je navedena zakonska odredba pogrešno primijenjena se nije mogla prihvatiti pravilnom. Naime, odredbom člana 295. stav 1. ZKP FBiH je propisano da se presuda može odnositi samo na osobu koja je optužena i samo na djelo koje je predmet optužbe sadržane u potvrđenoj, odnosno na glavnom pretresu izmijenjenoj optužnici. Dakle, iz navedena zakonska odredba slijedi da je u konkretnom slučaju optužnicom već određen predmet raspravljanja pa se, u skladu s tim određuje i koji dokazi će se izvesti na glavnom pretresu. Stoga, navedena zakonska odredba podržava odluku prvostepenog suda kojom je odbijen prijedlog tužiteljstva za dopunu nalaza i mišljenja vještaka ekonomske struke, ali samo u dijelu u kojem je tužiteljstvo predložilo da vještak u dopunskom nalazu utvrdi da li je Klub slijepih bio obavezan da na izvršene isplate po osnovu plaća licima angažovanim na organizovanju i održavanju tombole obračuna i plati poreze i doprinose i ako jeste u kom iznosu, kao i u dijelu gdje je predloženo da vještak u svom dopunskom nalazu utvrdi da li je Klub slijepih bio obavezan da na razliku pazara za prodate listiće po 2, 3 i 5 KM u odnosu na prodate listiće po 1 KM obračuna i plati poreze i doprinose i ako jeste u kojem iznosu odnosno da li je Klub slijepih obračunao i uplatio doprinose na navedene isplate i ako jeste u kom iznosu. Ovo iz razloga što iz tog dijela prijedloga tužiteljstva proizilazi da bi vještak u dopunskom nalazu utvrđivao činjenice koje se odnose na krivično djelo poreske utaje, koje nije predmet optužbe, kako je pravilno zaključio i prvostepeni sud, a što se ni žalbom ne dovodi u pitanje.

Međutim, kako to slijedi iz pobijane presude i stanja spisa, prijedlog tužiteljstva za dodatno vještačenje se odnosio i na zadatak vještaku da utvrdi razliku pazara za prodate listiće po 2, 3 i 5 KM u odnosu na prodate listiće po 1 KM, a što je u vezi sa djelom iz tačke 1. optužnice, odnosno iz tačke 1. izreke pobijane presude, pa prvostepeni sud u tom dijelu nije imao osnova odbiti prijedlog tužiteljstva za dopunskim vještačenjem, s istom argumentacijom kao u odnosu na druge ranije navedene dijelove prijedloga tužiteljstva za dopunu nalaza i mišljenja vještaka. Stoga se osnovano u žalbi kantonalnog tužitelja ističe da je navedenim postupanjem od strane prvostepenog suda učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. ZKP FBiH, nepravilnom primjenom člana 295. stav 1. ZKP FBiH.

Pobijajući prvostepenu presudu, u odnosu na tačku 2. optužnice (što odgovara tački 1. izreke pobijane presude), kantonalni tužitelj u žalbi ističe da je prvostepeni sud, prihvatajući iskaze svjedoka M.H., M.R., te optuženog S.K. i dopunski nalaz i mišljenje vještaka ekonomske struke utvrdio da je cijena kupljenog vozila... 36.300,00 KM, a da je optuženi za kupovinu tog vozila posudio iznos od 20.000,00 KM, što su potvrdili svjedoci. Kako se navodi u žalbi, sud uopće nije prihvatio materijalne dokaze (koji se u

žalbi određeno navode), u kojima je jasno naznačena prodajna cijena tog vozila u iznosu od 29.000,00 KM, niti obrazlaže zašto ove dokaze ne uzima kao vjerodostojne i zašto poklanja vjeru iskazima navedenih svjedoka da je pomenuto vozilo plaćeno 36.300,00 KM, iako je vještak u svom dopunskom nalazu naveo da ne postoje dokazi da je predmetno vozilo toliko plaćeno. Navedenim postupanjem je, po navodima u žalbi, prvostepeni sud počinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. ZKP FBiH, jer je postupio suprotno odredbi člana 305. stav 7. istog zakona, kojom je propisano da sud mora određeno i potpuno iznijeti koje činjenice i iz kojih razloga uzima kao dokazane ili nedokazane, dajući naročito ocjenu vjerodostojnosti protivrječnih dokaza.

U vezi sa iznesenim žalbenim navodima, ovaj sud je utvrdio da je prvostepeni sud u obrazloženju pobijane presude najprije interpretirao sadržinu iskaza svjedoka M.H. i M.R., te iskaz optuženog dat u svojstvu svjedoka, a potom i nalaz i mišljenje vještaka ekonomske struke L.H., te naveo da na osnovu analize tih dokaza kojima je poklonio vjeru (strana 29. pasus posljednji i strana 30. pasus 1.) prihvata kao dokazano da je stvarno plaćena cijena kupljenog vozila 36.300,00 KM, kako su to naveli i saslušani svjedoci. Međutim, iz materijalnih dokaza na koje se ukazuje žalbom tužitelja slijedi da je cijena navedenog vozila iznosila 29.000,00 KM, dok iz obrazloženju presude slijedi da se prvostepeni sud nije određeno izjasnio o vjerodostojnosti tih dokaza i njihovom značaju u odnosu na dokaze koji su prihvaćeni od strane tog suda iz kojih proizilaze suprotni činjenični zaključci od onoga kako to utvrđuje prvostepeni sud. Stoga ovaj sud nalazi osnovanim žalbenu tvrdnju kantonalnog tužitelja da prvostepeni sud nije izvršio ocjenu svih izvedenih dokaza u skladu sa odredbom člana 305. stav 7. ZKP FBiH, zbog čega pobijana presuda ne sadrži razloge o tim odlučnim činjenicama, pa je time učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH, a ne ona na koju se ukazuje žalbom.

Pobijajući prvostepenu presudu, u odnosu na tačku 3. izreke presude, kantonalni tužitelj u žalbi ukazuje da prvostepeni sud prihvata dokazanim da je vozilo... prodato za cijenu od 5.000,00 KM i da je taj iznos, koji je od strane kupca isplaćen gotovinski, utrošen za potrebe Kluba... (renoviranje, kupovanje peći i ostale radove). U žalbi se ukazuje da se navedeni stav prvostepenog suda temelji, prije svega, na iskazima svjedoka J.J. i optuženog S.K., iako su njihovi iskazi u tom dijelu kontradiktorni i suprotni jedan drugom. Prema navodima u žalbi, prvostepeni sud nije uzeo u obzir da je svjedok J.J. izjavio da optuženi nije njemu dao novac od prodajne cijene za vozilo kako bi ga utrošio u bilo kakvu svrhu, nego ga je odnio sa sobom, dok je optuženi izjavio da je on uzeo novac i dao gospodinu J... i rekao mu da nabavi peć za centralno grijanje, radijatore, cijevi i dr. U žalbi se ukazuje i na nalaz i mišljenje vještaka od 19.08.2015. godine iz koga jasno proizilazi da iznos od 5.000,00 KM nije položen na blagajnu niti transakcijski račun kluba. Kako se prvostepeni sud nije određeno izjasnio i dao ocjenu o razlikama u navedenim dokazima, kantonalni tužitelj smatra da je time povrijeđena odredba člana 305. stav 7. ZKP FBiH, što je bilo od uticaja na donošenje zakonite i pravilne odluke, te da je zbog toga učinjena i bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. ZKP FBiH.

Ovaj sud nalazi da se osnovano žalbom kantonalnog tužitelja ukazuje da je u odnosu na tačku 3. izreke pobijane presude učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka. Naime, kako se ukazuje žalbom kantonalnog tužitelja, prvostepeni sud je u obrazloženju presude (strana 31.) naveo da prihvata kao dokazano da je novac od

prodaje vozila utrošen za renoviranje, kupovinu peći i ostale radove, da tužitelj nije pružio suprotne dokaze i da odbrana ne spori da novac nije uplaćen na blagajnu kluba. Prvostepeni sud dalje navodi da „za tačku 3. optužnice, optužba nije dokazala da je optuženi van razumne sumnje novac zadržao za sebe jer je to suprotno provedenim dokazima i nije dokazano da je sa umišljajem iskorištavanjem svog službenog položaja pribavio sebi korist, te da je postupao suprotno zakonu i Statutu“, zbog čega nalazi da optuženi nije učinio krivično djelo iz tačke 3. izreke presude.

Iz navedenog, dakle, slijedi da je prvostepeni sud u obrazloženju svoje odluke propustio dati ocjenu vjerodostojnosti protivrječnih iskaza optuženog i svjedoka J.J., čija sadržina je interpretirana u pobijanoj presudi, a na koje dijelove je konkretno ukazano i žalbom kantonalnog tužitelja. Također je prvostepeni sud propustio izvršiti ocjenu nalaza i mišljenja vještaka i dovodeći ga u vezu sa drugim dokazima određeno i potpuno se izjasniti koje činjenice i iz kojih razloga uzima kao dokazane ili nedokazane. Stoga je takvo postupanje prvostepenog suda suprotno odredbi 305. stav 7. ZKP FBiH, jer pobijana presuda ne sadrži razloge o naprijed navedenim odlučnim činjenicama. Obzirom na navedeno, ovaj sud zaključuje da je takvim postupanjem od strane prvostepenog suda učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Iz navedenih razloga ovaj sud je djelimičnim uvažavanjem žalbe kantonalnog tužitelja iz Tuzle, na osnovu člana 330. tačka a) ZKP FBiH, donio rješenje kojim je prvostepenu presudu ukinuo i predmet vratio prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Pošto je, povodom žalbe kantonalnog tužitelja iz Tuzle, prvostepena presuda ukinuta zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, ovaj sud nije bio u prilici da ispituje osnovanost žalbenih navoda koji se odnose na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje.

U ponovljenom suđenju sud će otkloniti učinjene bitne povrede odredaba krivičnog postupka na koje je ukazano ovim rješenjem, pa će, nakon savjesne i potpune ocjene svih izvedenih dokaza, moći donijeti pravilnu i na zakonu osnovnu odluku.

Zapisničar
M.Š.,s.r.

Predsjednica vijeća
Sonja Radošević,s.r.